

Nakładem Podhalańskiej Spółki Wydawniczej w Nowym Targu.

„Gazeta Podhalańska” wychodzi na każdą niedzielę.

Redakcyi i administracyi: Nowy Targ, RYNEK 4, I p. — Rękopisów niezwraca się, listów nieopłaconych nie przyjmuje się. Do listów wymagających odowiedzi, należy dołączyć markę na odpowiedź. Reklamacje (nie sukcyjne) są wolne od opłaty pocztowej. — „Gazeta Podhalańska” kosztuje na cały rok w Polsce 200 marek, za granicą 400 marek. — W Ameryce 2 dolary. — Numer pojedynczy 10 Mk.

Ks. Sapieha biskupem Spisza - Orawy.

Nareszcie! Jesteśmy już dziećmi polskiego Ojca, wiernymi biskupa krakowskiego ks. Adama Stefana Sapiehy. Tak trudno się było tej chwili doczekać! Politycznie przydzieleni do Polski, kościelnie byliśmy pod opieką biskupa spiskiego w Czechosłowacji. Tych kilkanaście miesięcy oczekiwania, aby móc słuchać polskiego biskupa, dla księży Polaków na Orawie Spiszu i ks. Słowaków lojalnych wobec Polski było dosyć przykrem. Nieraz zablądziły do ks. k. dziekańów pisma kapituły spiskiej jak naprz. wezwanie do podpisania pożyczki państwowej czeskiej, rozporządzenie aby zbierać pieniądze na prasę katolicką w Czechach i t. d.) z którymi ksiadz, jako obywatel polski nie mógł co innego zrobić tylko grzecznie do kosza rzucić. Przykre było to oczekiwanie i z tego względu, że bardzo pomalu dochodziły dispensy i kapituły bo nie było bezpośredniego połączenia pocztowego, tylko gdzieś drogą okrężną na Cieszyn. Nie było pożądaniem, aby się przydzielenie do Krakowa dalej ociągało przedewszystkiem ze względów politycznych. I choć nie tak prędko nastąpiła ta chwila, jak nam to obcywano radości to wcale nie zmniejsza.

Ile parafij się do Polski dostało? W biskupstwie spiskiem jest w zwartej masie 47 parafij polskich (Za ca należy do biskupa w Nitrze.) Z tych 47 przypadło do Polski 18, na Spiszu 9, na Orawie też 9. Są to prawie dwa dziekanaty w Jablonce na Orawie i w Nie-

dziicy na Spiszu. Dziekanem orawskim jest ks. Stefa n Hattiar, Słowak rodem z Rożembarku, niedziickim zaś ks. Jan Pataky proboszcz w Kacwinie, też Słowak rodem z Podegrodzia Spiskiego. Księży na przydzie- lonych skrawkach jest 23, z tego Polaków 9, Słowak- ków 14, Na Orawie z tych 9-ciu Polaków jest 8, na Spiszu niestety tylko 1.

Nazwiska ks. Polaków: Józef Buroń, Marcin Ja- błoński, Andrzej Kobylak, Ferdynand i Karol Machay Jan Maślak, Antoni i Eugenjusz Sikora i świeżo do nas przybyły ks. Ziemba. Na Spiszu pracuje w Jargo- wie ks. Antoni Sikora jako administrator. W całym biskupstwie spiskiem jest 37 księży Polaków z uro- dzenia, lecz nie wszyscy czują się Polakami. Gdyby więc polskie parafje w Czechosłowacji można było obsadzić Polakami toby jeszcze na 11 parafji zabrakło ks. Polaków. Na razie jest to jednak piosenka przy- szłości.

Jak się dostało do polskich parafji tyle księży Słowaków? Był to właśnie smutny los naszych ojców że im władze węgierskie najsamprzód przez księży Słowaków chciały odebrać świadomość polskości, na- stępnie zaś przez księży madziarofilskich odebrać mia- ty i tę błędną świadomość słowacką. Pierwszy plan się prawie w zupełności udał. Szkoły urzędnicy Sło- wacy i księza Słowacy byli narzędziem robiącym Sło- waków mówiących po polsku. Że się Madziarom nie

udało naszych ludzi przerobić na Madziarów mówiących po polsku chwala Bogu. Byłaby bowiem jeszcze większa i trudniejsza praca z uświadomieniem narodem naszego ludu.

Księża Słowacy mają obiecanie, że się ich nie będzie zmuszać, aby po polsku kazania głosili. Pod tym względem się chyba żaden nie może skarżyć na nacisk z góry. Trudnoby było w rzeczywistości żądać od starszego lub starszka księdza aby się na gwałt uczył po polsku. Nie mamy też żadnej wątpliwości, że ks. biskup Sapiecha przyłączy się do obłębicy danej przez polityczne czynniki. Lecz z drugiej strony jeszcze trudniej sobie wyobrażamy młodszych i młodych księży, chcących u nas pozostać i być lojalnymi obywatelami polskimi aby się najdłużej za parę lat po polsku nienauczyli. Ludność nasza przyzwyczajona bezprawnie do słowackich kazań i pieśni pozna i dowie się za ten czas że swój język ojczysty przedewszystkiem w kościele, musi słyszeć.

Przykro nam Polakom Spisza Orawy że nie wszystkie parafje polskie naszych ziem obejmuje najprzewielebniejszy biskup krakowski. W nadziei jednak, że nam i tamie nie zginą składamy Bogu Wszchemogącym gorące dzięki, że nas dzieci polskie, ks. Czechowicza, pierwszego proboszcza w Orawce, apostoła wiary i polskości w czasie reformacji znów pod skrzydła opiekuńcze polskiego biskupa przyprowadzić raczył.

Ko. Ferdynand Machay.

Więcej dzieci do wyższych szkół

Podhale słynie z tego że tu początek skali i wody, a koniec chleba. Ludzi przybywa, ale ziemi nie przybywa, a więc chleba coraz mniej na jednego przypada. Trzeba albo głodem przymierać, albo ruszać w świat.

Od niepamiętnych czasów szli najzdolniejsi chłopcy w świat do szkół. Na wszystkie strony po wielkich miastach roło się od górali: Podoliniec i Waradyn, Kraków i Nowy Sącz, a potem Tarnów i Wadowice. Trzeba się było wybierać wozem w daleką drogę i cały rok nie zajrzeć do domu, dopiero znów wozem na wakacje.

Szlachetnym ludziom udało się wykołatać gimnazjum w Nowym Targu. Teraz już chłopcy wyższą szkołę mają na miejscu. Ale zawiodły nadzieje tych, co się spodziewali, że młodzież góralska teraz zapełni swoje gimnazjum. Załedwie czwarta część uczniów jest ze wsi okolicznych, gdyż rodzice jakoś nie rozumieją wartości nauki i nie posyłają dzieci do szkół wyższych.

Powstało też i seminarjum nauczycielskie dla dziewcząt zaraz w pierwszym roku liczy 40 uczennic z każdym rokiem będzie przybywać nowy kurs do

pełnej liczby pięciu, więc już nie tylko chłopcy ale i dziewczęta z okolicznych wsi mogą się kształcić a przez to usuwać ze wsi na wyższe stanowisko i nie, muszą już jeździć ani do Ameryki ani np Saksy.

Koło miast władze kolejowe dają dla uczniów osobne pociągi szkolne, które rano wiozą ich do szkoły, a popołudniu do domu.

Tem samem dobrodziejstwem mógłby się cieszyć i Nowy Targ są ludzie dobrzy, którzy już u władz kolejowych rozpoczęli o to starania, kolej jest bardzo przychylna dla tej sprawy, ale nie może się ośmieszać, że składa pociąg dla kilkorga dzieci. To ogromne udogodnienie będzie możliwe, jeżeli z Podczerwonego, Czarnego Dunajca, Wróblówki, Starego Bystrego, Rogoźnika będzie więcej dzieci we wyższych szkołach.

Jest to konieczność! Statystyka wykazuje, że katolicy posyłają do wyższych szkół dwa raz mniej dzieci niż protestanci, a żydzi dwa razy więcej od protestantów to jasna rzecz że Żydzi zaleją nas inteligencją, więc honor katolicki domaga się, żeby z wsi cztery razy więcej dzieci chodziło do szkoły, a wtedy zrównalibyśmy się z żydami.

Prawda że ze wsi nie przyjmą wprost do gimnazjum, ni do seminarjum. ale przecie są szkoły wydziałowe w Nowym Targu, a powinny być i w Czarnym Dunajcu, gdyby więcej dzieci chciało się kształcić.

Podhale! Rozprzestrzeniec wasze wioski; nie targajcie już dalej waszych gruntów, każdy chłopiec zdolny i dziewczyna niech idzie do szkoły wyższej; wyuczeni wrócą się do was, aby was dźwigać, aby wam pomagać do dobrobytu kultury i godności.

Szkołę polityczną

(Wychowanie obywatelskie).

Otwiera w dniu 28/XI tj. poniedziałek jarmaczny „Związek podhalański“ w „Domu ludowym“ (Sokół) o godz. 1½.

Będą to przystępne wykłady w każdy jarmark z pogadanką i pytaniami celem uświadomienia Podhalań o bieżącej polityce przygotowania ich do budowy państwowej.

Wykład będzie krótki, zwięzły i jasny. bo głównym celem „Szkoły politycznej“ ma być to aby słuchacze sami nauczyli się mówić prosto, jasno a gruntownie.

Stawcie się licznie!

Program „Szkoły politycznej“ (Wychowania obywatelskiego.) 28/XI I) Rodzina — rozwój — formy — znaczenie 12/12 II) Własność — rozwój — formy — znaczenie 9/1 1922 III) Praca — podział — wyszkolenie organizacja — praca — maszyna — fabryka — urząd handel — zawód. 28/I IV) Oszczędność — w pracy opale — oświeceniu — odpadki — wydatki — dorobek

umieszczenie — Kredyt — Kapitalizm 6/2 V.) Lud — najazd — zmieszanie się — warstwy wynarodowienie powolne i nagłe — obyczaj — zarobek — wiara — piśmiennictwo — dzieje — naród 20/2 VI) Władza — początek (dziedzic) — niewola i służba (książę — pan Cezar — Karol — kmięć — szlachta — 6/3 VII) Rząd i jego forma despocja, monarchja, republika konstytucja parlamentaryzm — unia federacja. 20/3 VIII. Powstanie państwa polskiego — wyzwianie się kleru i szlachty; upadek miast i wsi — Kozacy. 3/4 IX) unia z Litwą, Ruś, Moskwa. 1/5 X) upadek polityczny — reformy konstytucja III maja 15/5 XI) Rozbiory Polski i powstania 20/5 XII) Wojna światowa, wynikł, następstwa dalsze 12/6 XIII) Zmartwychwstanie państwa polskiego i granice, skarb i podatki 26/6 XIV Stronnictwa; walka między reformą a reakcją przyszłość narodu polskiego.

*Dr. Zygm. Wasiewicz ks. Czesław Łukasik naucz. gim.
prof. Zygm. Lubertowicz.*

Wrogowie własnych dzieci.

Wrogami własnych dzieci są gminy podhalaskie Groń, Biały Dunajec, Poronia i Bukowina, ponieważ nie troszczą się zupełnie o szkoły i szkoły są u nich miesiącami zamknięte.

W Groniu wybito w szkole szyby, by nie było nauki i nie dostarczone drzewa na opał tak, że całymi miesiącami dzieci nie chodzą do szkoły.

W Poroniu nikt nie chce wynająć domu na szkołę, bo letnicy więcej zapłacą w Białym zaś Dunaju i Bukowinie zamknięto szkoły bo gminy nie, dostarczą opał.

Ta sprawa jest dla nas bolesną i jeżeli odpowiednio gminy nie postarają się natychmiast szkół i nauki uruchomić to winowajców wyszukamy i wskażemy po imieniu na hanbę przed całym Podhalem, jako wrogów własnych dzieci i jako gascieli oświaty.

Musimy zająć się bowiem dobrem tych opuszczonych dzieci jeżeli własni rodzice i własne gminy chcą z nich z zrobić niewolników i parobków całego świata.

Dzisiejszą Rzeczpospolitą rządzi każdy obywatel i dlatego każdy powinien uczyć swoje dzieci, a kto dziś dopuszcza do zamknięcia szkół ten jest wrogiem swoich dzieci i zdrajcą Rzeczypospolitej.

W imię prawdziwego dobra ludu i Polski redakcja nie spocznie na chwilę w tej sprawie, póki ta haniebna bolączka nie będzie usunięta i szkoły nie będą otwarte.

Otwarcia tych szkół domagamy się od gmin natychmiast!

Wieści z Polski i ze świata.

Towary powoli tanieją. W związku z podniesieniem się marki, cena towarów powoli spada. Zwyżkę dalszą

marki i stanowczo niżkę cen towarów wstrzymują nowe emisje marek, których sama w pierwszych dniach listopada przekroczyła dwieście miliardów.

Tylko uchwalenie daniny i zapłacenie jej rzeczywiście wpłynę na stanowczą poprawę marki i na stanowczą niżkę wszystkich towarów.

Na razie czuć spadek cen w skórach, sukniach i płótnach, obuwiu tłuszczech, mydle zbożu i mące.

Dalszą niżkę tamują tu frachty i nałożenie wysokich opłat na artykuły pierwszej potrzeby, jak cukier, sól, nafta i t. d.

Dlatego niżka będzie powolna, ale za to zdaje się trwała i w każdym razie sądzimy, że szczyt drożyzny już przekroczyliśmy i z każdym dniem będzie lepiej. —

Powstanie na Ukrainie przeciw bolszewikom rozszerza się. Ukraina za granicą polską za Zbruczem stoi w ogniu powstania. Niektóre oddziały bolszewickie łączą się z regularnymi wojskami ukraińskimi.

Niewiadomo czem się to powstanie dla bolszewików skończy.

Niemcy znowu mają płacić w styczniu pięćset milionów marek złotem koalicji, a 15-ego lutego dalsze sto milionów marek w złocie.

Tak więc Niemcy za wojnę zrobioną przez Włusią, muszą ciągle trzymać ręce w kieszeni.

Francja się ubezpiecza i zaczyna fortyfikować granicę nadreńską od strony Niemiec Na ten cel przeznaczono na najbliższy rok 150 milionów franków.

Nowy poseł. Na miejsce ludowca Dra Bardla z Krakowa, który zrzekł się mandatu, został posłem Krakowa p. Dąbrowski redaktor „Kurjerka” krak.

Polska na razie nie ograniczy zbrojeń. Polska z wielu powodów. a to głównie z powodu zawieruch na Ukrainie i nieukończonych plebiscytów (np. wileńskiego zbrojeń na razie ograniczyć nie może.

Głosowanie (plebiscyt) na Litwie obejmie około osiemset tysięcy ludzi, koszt plebiscytu znów będą znaczne.

Granicę na Górnym Śląsku zaczęła już ustalać komisja międzynarodowa, bawiąca obecnie w Katowicach. Targów o poszczególne fabryki i kopalnie będzie jeszcze dosyć.

Bandytyzm szerzy się obecnie w Polsce w zatrważający sposób.

Prasa codziennie notuje napady, podpalania, gwałty różne, grabieże, a obecnie w Krakowie porwanie w niewiadomych celach młodzieży szkolnej.

Sądy doraźnie znów by były potrzebne.

Zniżka cen słoniny w Polsce. Cech rzeźników miasta Lublina ogłasza niżkę cen słoniny do 340 Mk. za funt ros, czyli 850 Mk. za 1 kg. Lublin ma dziś sto tysięcy mieszkańców i kilo słoniny kosztuje tam 850 mk, a u nas żąda się 1.200 Mk. za słoninę i mówi się o podniesieniu cen.

W dobie tylko masowe sprowadzenie tłuszczów skądinąd zdoła obniżyć ceny u nas. Jakież to smutne.

Zabezpieczenie granic. Rząd polski oczyścił pas nad Zbruczem, aby uchronić ludność od napadów zbrojnych band z Ukrainy. Jak ogłasza nasz starostwo bez legitymacyj na Wschód jechać nikomu nie wolno.

Pokój powszechny. W Waszyngtonie zaczęła się obecnie konferencja, mająca na celu rozbrojenie i utrzymanie pokoju światowego.

Tej konferencji przypisują wielkie znaczenie.

Polskość Lwowa zagrożona. Miasto Lwów wyka zało przy ostatnim spisie okrągiło 219 tysięcy ludzi, a w tem 117 tysięcy Polaków.

Jeżeli te cyfry są prawdziwe, to polskość miasta Lwowa się cofa. Jest to skutek napływu żydów rosyjskich i obsadzania urzędów na Wschodzie żydami i Rusinami.

Poległym na chwałę dla nauki żywym. Komitet zawiązany w celu uczczenia poległych i zmarłych uczniów gimnazjum nowotarskiego w czasie wojny światowej i w wojnie o niepodległość Ojczyzny przez murowanie pamiątkowej tablicy w gmachu Gimnazjum podaje do wiadomości, że do tej pory składki na tablicę wynoszą 24.111 Mk. 70 f. rozchody zaś 23.116 Mk. 20 fen. Pozostałość kasowa wynosi 995 Mk. 50 fen. Ponieważ jeszcze potrzeba do wykonania rozpoczętego dzieła znaczniejszej kwoty, gdyż dotychczasowy fundusz ledwo wystarczył na obrobienie ofiarowanego przez p. posła Rajskego kamienia a na wykucie nazwisk i dokładne wykończenie tablicy zupełnie brak funduszy, przeto Komitet apeluje do ofiarności tych osób, którym przedewszystkiem powinno zależeć na uczczeniu pamięci drogich Zmarłych i do ofiarności ludności Podhalańskiej, aby hojnemi składkami zasilila kasę Komitetu i przyczynila się do dokończenia chlubnie rozpoczętego dzieła.

ZA KOMITET :

Prof. Jan Sierostawski   *Zachemski Jakób*
sekretarz.   kierownik gimn.

Prof. K. Baran
skarbnik.

Z Murzasichla. Gmina Murzasichla zegnając swego nauczyciela p. Andrzeja Knapezyka dziękuje mu serdecznie za jego dwuletnią, rzetelną pracę nad dobrem dziatwy.

Pan Andrzej Knapezyk nietylko, umiał dzieci nauczyć, ale umiał także wpoić w nią miłość Boga i Ojczyzny.

Za gminę przewodniczący *Szczerbaty.*

Legitymacje do podróży na Wschód. Każda osoba powyżej lat 14-tu podróżująca koleją, drogą kołową lub pieszo na obszarze Województwa lwowskiego, Tarnopolskiego i Stanisławowskiego jest obowiązana zaopatrzyć się w kartę legitymacyjną z fotografią wykazującą identyczność jej osoby, wystawioną przez Starostwo stałego miejsca zamieszkania.

O tem zawiadamia ludność Starostwo nowotarskie.

Pan Berenhaut jest dyrektorem „Towarzystwa kredytowego” Odnosnie do artykułu pod napisem „niezłe interesy” umieszczonego w Numerze 46 czasopisma „Gazeta Podhalańska” z dnia 13 listopada 1921. w dziale „kronika” upraszamy po myśli §. 19. ust. prasowej o zamieszczenie w najbliższym numerze tegoż czasopisma w tym że samem miejscu, temisamemi czcionkami i w tym samym dziale następującego sprostowania :

Nieprawdą jest jakoby „Towarzystwo Kredytowe dla handlu i przemysłu w Krakowie szumną miało nazwę i było z okolic czarnej giełdy.

Natomiast prawdą jest, że „Towarzystwo Kredytowe dla handlu i przemysłu” w Krakowie nazwę swoją czerpie z rzeczywistych swoich interesów, będąc Towarzystwem kredytowym w rzeczywistości i w rzeczywistości udzielając kredytu, od czasu swego istnienia t. j. od roku 1885, kupecom i przemysłowcom, przez co wspiera handel i przemysł. Również nie jest ono z okolic czarnej giełdy i z czarną giełdą w zupełności nie niema wspólnego.

Prawdą jest, że p. Berenhaut jest dyrektorem wspomnianego Towarzystwa i ma prawo jako dyrektor się przedstawiać.

Nie jest prawdą, że firma ta powinna wystarczyć, by ludność ten bankczek w Nowym Targu starannie omijała, natomiast prawdą jest, że „Towarzystwo Kredytowe dla handlu i przemysłu” zasługuje na zaufanie.

Nie jest prawdą, by p. Berenhaut rozpowiadał że świat finansowy postara się planem p. Michalskiego kark ukreślić, natomiast prawdą jest, że p. Berenhaut nigdy takich rozmów nie prowadził.

Odczyty w N. Targu. Staraniem Tow. Nauczycieli szkół wyższych odbyły się dwa odczyty, a to dyrektora J. Zachemskiego o „Haczerstwie” i prof. Bilińskiego „Wiek Szekspira”, w najbliższym czasie odbędzie się staraniem Związku Podhalań odczyt prof. Lubertowicza o Rosegerze, góralskim poecie niemieckim.

Błędy wkradły się do ostatnich sonetów Zygmunta Lubertowicza pt. „Obsta góralska”. W pierwszym sonecie ma być „dach patrzący zamaszysto” a nie zamaszczysto, a w drugim 2ga strofa ma brzmieć „W świetlicy zasię jest niejeden sprzęt rzeźbiony, podpiera sosną strop, serduzko na nim lśni się, a dalej gazdy ród w pokornym tu napisie

do Boga prośbę wzniesł o szczęście dzieci, żony!

Spełnienie się przepowiedni p. Rutkowskiego. Pan Rutkowski stwierdza, że przepowiedziana w zeszłorocznej G. podhalańskiej posucha zupełnie mu się sprawdziła.

Sprawdziła się ma także zapowiedź, eo do grzybów, że będą dopiero w okresie kopania ziemniaków i co do mrozów czerwcowych.

Obecny śnieg uważa p. Rutkowski już za śnieg zimowy. Spadnięcie tego śniegu przepowiadał p. Rutkowski istotnie na początek listopada.

Na kursa Seminarsjum naucz. żeńsk. złożyli; Krzysztyniakowa Anna 500 Mk. Wodyerka Jan Krawiec Zubsuche 100 Mk. Huterowa Franciszka 100 Mk. Klockowa Anna 200 Mk. prof. Baran 200 Mk. Straż pożarna z własnych dochodów z zabawy 9784 Mk.

Na Bursę gimnazjalną złożyli Dr. Zygmunt Wasiewicz nie przyjęte koszta 7.203 Mk, Marsinów Jan w rocznicę śmierci żony 500 Mk. p. Starosta Trześciowski 1000 Mk. Mroszczakowie, zamiast świec na groby 300 Mk. p. Polaska przez p. starostę Trześcińskiego 10.000 Mk. Marja z Grodeckich Dziedzicowa nieprzyjęte honorarium przez Drów Türschmida i Spiesznego 10.000 Mk. D. P. nieprzyjęte honorarium przez Dra Bednarskiego 1000 Mk,

W sprawie kursu rolniczego. Otrzymuję z rozmaitych stron liczne zapytania, czy znowu w tym roku odbędzie się kurs rolniczy dla gospodarzy powiatu Nowotarskiego. W odpowiedzi na zapytania podaje tu wszystkim gorliwym stronnikom kursu do wiadomości, iż na razie daje się odczuć zupełny brak zainteresowania się tą sprawą tak ze strony posłów, jakoteż odnośnych władz i innych różnych czynników miarodajnych. Jest rzeczą łatwo zrozumiałą, iż jednostka, takiego ciężaru na swoich ramionach udźwignąć nie jest w stanie.

Położenie zatem jest beznadziejne. Liczymy jeszcze na poparcie p. Starosty w Nowym Targu i Prezesa Małopolskiego Towarzystwa rolniczego w Krakowie. Obydwaj prsyrrzekli przyjść w tym kierunku z pomocą.

Bronisław Gąsienica
em. dyr. szkoły rolniczej.

Rozdział płócien deputatowych. Związek urzędników w Nowym Targu rozdziela obecnie płótna deputatowe między urzędników powiatu.

Cena podszewki od 360 Mk. płócien od 480 Mk.

Płótna muszą być pobrane do 8-ego grudnia b. r. Wydawanie mąki deputatowej kończy się 1-ego grudnia.

Magistrat N. Targu wydał następującą odczwę:

O B Y W A T E L E !

Wobec zwyczajki marki polskiej, towary i artykuły żywności spadają w cenie, my jednak codzień sprzedajemy i kupujemy drożej.

Przy dalszej takiej gospodarce milionerem będzie człowiek, który będzie miał jedną koszulę.

Obywatele dość tej nadmiernej drożyzny i niszczenia samych siebie.

Zacznijmy żądać niższej ceny za cudzy towar i zacznijmy swoje sprzedawać taniej.

Żądajmy za odzież i obuwiu niższej ceny i sami sprzedajmy taniej żywność i nabiał!

Nie kupujmy rzeczy drogich i niepotrzebnych nie róbmy niepotrzebnie magazynów w domu, bo przy wolnym handlu wszędzie wszystko nabędzie.

Wten sposób ceny towarów spaść muszą!

Wten tylko sposób zwalczymy drożyznę, paskarstwo i lichwę, gdy murem staniemy do walki!

Obywatele kto ma jasne poglądy, niech ratuje siebie i własne dzieci, miliony biedaków, wdów i sierót. Niech żąda sam niżki i niech sam taniej sprzedaje.

Krach wojennego paskarstwa już blizki, wartość marki codzień idzie w górę, pomóżmy do wielkiego zwycięstwa. Żądajmy niżki i sprzedajmy taniej!

w. z Burmistrza
Dworski.

Sesja na Walnem Zebraniu Delegatów Rady Kasy Chorych w Nowym Targu. Dnia 20 listopada br. odbyło się walne zebranie delegatów Rady Kasy Chorych na którym Komisja rewizyjna składała sprawozdanie za lata 1917/1921. W sprawozdaniu podniesiono niedobór bilansowy 78.134. zużycie funduszu zapasowego 58.242. zaległość wkładek około 933000. W końcu Komisja zauważyła, że stary Zarząd postępował lekkomyślnie z funduszami publicznymi, niezajdując jednak usterek sprzecznych z kodeksem karnym, stawia wniosek na udzielenie absolutorjum ustępującemu Zarządowi. Wskutek jednak dyskusji jaka wywiązała się nad sprawozdaniem wniosek Komisji nie znalazł większości. I o to stała się rzecz niebywała! Członkowie Komisji gremjalnie złożyli mandaty i ostentacyjnie opuścili salę eboż tego czynić niepotrzebowali będąc zarazem delegatami Rady.

Za Komisją rew. wyszli z sali delegaci z Zakopanego, gdy mimo tego pozostał na sali dostateczny komplet do prowadzenia dalszych obrad i wyboru członków Zarządu, demonstranci po upływie pół godziny powrócili na salę, poczem uchwalono wniosek kompromisowy: Poleca się nowemu Zarządowi oraz Komisji rew. powtórne zbadanie gospodarki, Kasy chorych i przyjście z wnioskami na następnem Walnem zebraniu. Przystąpiono więc do wyboru Zarządu do którego wybrani zostali z grupy pracodawców pp. Zapiórkowski, Jończy, Chodorowicz, Guziak. Z grupy pracujących pp. Dr. Mróz, Nasalski, Kozłowski, Welter, Szeliga, Mroszczak, Niemozyk, Pinkas Czesław. Widzimy więc z powyższego, że Kasa chorych w N. Targu tworzy teraz przedmiot szerokiego zainteresowania się jej sprawami, eo jedynie tylko tej instytucji społeczno humanitarnej wyjdzie na dobro.

Za ten dział redakcja nie bierze odpowiedzialności.

WIELKOPOLSKI BANK ROLNICZY

T. A. W POZNANIU.
Oddział w WARSZAWIE

Hotel Europejski, Piao Saeki. telef. 156-11 i 164-04
sk. p. 204. Adres telegr.: „Pomestbank Warszawa“.

Dostarcza **MAKĘ ŻYTNIA I PSZENNA,**
ZBOŻA siewne konsumpcyjne,
wagonowo: **NASIONA, — PRZETWORY**
PLODÓW ROLNYCH.

Skradziono 14/XI b. r. kartę odroczenia
Stanisławowi Wilczkowi ur.
1902 w Leśnicy Nr. 81 p. Szaflary oraz 5.500 Mkp.

Do sprzedania 12 morgów gruntu z lasem
i budynki nowe.
Blizsza wiadomość u Jana Krupy w Spytkowicach 18
ad Chabówka.

Do sprzedania 24 morgi gruntu lasu,
dom, stodoła wraz z in-
wentarzem martwym i żywym za dolary w Spytkowi-
cach przy kościele.

Do sprzedania 6 morgów gruntu z lasem
nowe budynki, inwentarz
martwy i żywy za dolary w Spytkowicach przy kościele.

Do sprzedania 8 morgów gruntu, nowe
budynki, inwentarz mar-
twy i żywy za dolary Spytkowicach.

Do sprzedania za dolary 3 gospodarstwa
12-sto, 20-sto, 17-sto
morgowe wraz z całym inwentarzem martwym i żywym
w Spytkowicach.

Do sprzedania 10 morgowe gospodar-
stwo pierwszej klasy.
Wiadomość u Żmudy Wincentego w Spytkowicach
koło Raby wyżnej.

Do sprzedania 12 morgów gruntu z la-
sem i budynki nowe.
Blizsza wiadomość u Jakóba Kowalczyka w Spytkowi-
cach ad Chabówka.

Dom do sprzedania
przy ul. Krasińskiego L. 15.

z 5 ubikacji, stajni i 2 szop za dolary.

PODZIĘKOWANIE.

Wnym Panom Dr. Tütschmidowi i Dr. Spieszne-
mu składa serdeczne podziękowanie za troskliwe zaję-
cie się ś. p. Dr. Franciszkiem Grodeckim

Górka.

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim, którzy okazali życzliwość w czasie
choroby Ojca mego ś. p. Dr. Franciszka Grodeckiego
i oddali Mu ostatnią przysługę, składam serdeczne
„Bóg zapłać“

Marja z Grodeckich Dziedziców.

Przeciw truciznie moralnej

najlepszym lekarstwem jest dobra książka.
Dlatego polecamy gorąco wszystkim P. T.
Opiekunom młodzieży Polskiej, Rodzicom
i wychowawcom, znakomitą książeczkę p.
Władysławy Dessosakowskiej p. t.

== „ŁAZIK“ ==

Książeczka ta zawiera sześć nader ciekawych opowo-
wiałań z obrazkami dla starszej młodzieży, z których
wieje duch zdrowy i nowoczesny. — Do nabycia:
Spółka Wydawnicza - handlowa „Lad Katolicki“ Kraków
św. Filipa 17. Cena 100 Mk. Przy zamówieniu ponad
10 egzempl. 20% opustu.

APTEKA POD SZAROTKĄ

Mra Antoniego Wilczka
W PORONINIE

POLEGA ORAZ WYSYŁA POCZTĄ ZA ZALICZKĄ:

Syrup sulfonajakolowy (na recepty). Syrup
ziołowy na koklusz. Bezwoną maść na świerz-
bę. Balsam żołądkowy. Expeller. Płyn na
pluskwy. Opatrunki. Bandarze. Termometry.
Środki desinfekcyjne.

Specjalne środki dla bydła. Lekarstwa na pomór drabla.
Recepty wykonuje osobiście i sam prowadzi aptekę
po uznaniu dzierżawcy.

Przyjmują analizy do badania moczu, płwcin krwi etc.

Plus czystej rasy wilczej 11 miesięczny jedyny
stróż domu, z powodu wyjazdu zaraz do sprzedania —
w domu przy ulicy Królowej Jadwigi 2. Nowy Targ.

Czytajcie EKONOMIĘ!

Amerykańsko - Polski miesięcznik handlowo - przemysłowy, który informuje czytelników o ekonomicznym życiu Ameryki i Polski. Prenumerata roczna 600 mk
WARSZAWA, — — — Nowogrodzka 27.

Potrzeba zdolnych i energicznych panien do zdobywania prenumeratorów na EKONOMIĘ w całym kraju. Tylko takie osoby niech się zgłaszają które chcą zarobić nie mniej jak 20 000 mk. na miesiąc
EKONOMIA, Warszawa, Nowogrodzka 27

OKAZJA.

Większy wybór sukien, szlafroków, halek i bluzek damskich - po cenach przystępnych
w Nowym Targu, ul. Kościelna 7.

WAŻNE DLA P. T. ROLNIKÓW, WŁASCICIELI
ZIEMSKICH oraz PRZEDSIĘB. BUDOWLANYM

Firma pro-
tokulowana **A. B O D U C H**

ŻYWIEC, Rynek 22, Małopolska

poleca ze swych składów w miarę zapasów tylko wagonowe posyłki na nadchodzący sezon jesienny z działu nawozów sztucznych:

- I. Superfosfat kostny, mączkę kościanną, siarczan azotowy, tomaszynę oryginalną, żuźle Martina, sole potasowe wysoko proc., kajnit, wapno nawozowe.
- II. Produkta rolne:
Ziemniaki z ostatniego zbioru rychliki, późniejsze, pasza, kukurudza, groch, fasolę, i wszelkie zboża które są we wolnym handlu.
- III. Dział narzędzi rolniczych:
Prowadzone pod fachowem kierownictwem, wszelkie ulepszone maszyny i narzędzia rolnicze, żniwarki, wiązanki, kosarki, młocarnie ręczne i kieratowe z przyrządami czyszczącymi, dla małych gospodarstw młocarnie z uniwersalnemi przystawkami, siewczkarnie ręczne i kieratowe. Kieraty kryte jedno i dwukonne. Młynki do czyszczenia zboża.
- IV. Dział budowlany:
Najlepszej jakości dachówkę ogniotrwałą, ASBIT, WIEK, ZENIT, zamawiającym wysyłam na żądanie fachowych pokrywaczy, wapno budowlane, cement portlandzki.

Dostawę uskutecznią się odwrotnie tylko hurtownie, Chrześcijańskim Spółkom, Kooperatywom, Kółkom Rolniczym oraz wprost producentom. przy większych zamówieniach umówiony rabat

PRACOWNIA KUŚNIERSKA

Józefa Stottera w N. Targu, Rynek 10.

Przyjmuje zamówienia na wyrób serdaków zakopiańskich z własnego lub dostarczonego materiału. —
Przyjmuje również stare serdaki do odnowienia i sprzedaje gotowe wszelkiego rodzaju.

Wykonanie staranne. — — — Ceny przystępne

NIE CHOWAJ PIENIĘDZY W DOMU.
ZŁODZIEJ lub POŻAR zawsze je znajdą.

Chcesz, aby pieniądze Twe były
zabezpieczone i przynosiły dochód
złóż je

w Pocztowej Kasie Oszczędności.

Wszystkie urzędy pocztowe przyjmują i wypłacają wkłady.
WKŁADY OPROCENTOWANE 3 OD STA.

Skład trunków spirytusowych, rumu, likierów i koniaku,

— po cenach fabrycznych, —

dostarcza tylko hurtownie

Maks Mendler Nowy Targ ul. Kościelna 11.

10 proc. zniżki

otrzyma każdy, kto przedstawi ten odcinek z gazety
w magazynie

NOWOŚCI DLA PAŃ

D. EISENBERGA Lwów, Jagiellońska 11A.

Pierwszorządne modele sukien, bluzek
oraz wykwintna bielizna damska.

Bibułki i tutki do papierosów. Przybory piśmienne i kancelaryjne. Przybory szkolne, Tabliczki, Zeszyty Pastę i czernidło. Towary, galanter. i drobiazgowe — dostarcza —

P. T. Kupcom i Kółkom
po cenach nader przystępnych.

DOM TOWAROWY Springer i Spira.

w Nowym Targu

Rynek I. 9. I piętro. Sprzedaż wyłącznie hurtowna.

Niebywale w N. Targu!

FOTOPLASTIKON

w sali Baru ul. Kolejowa I. 15.

co tydzień nowa serja

bardzo zajmujących i pouczających zdjęć. Wykonanie klisz w naturalnych kolorach z wszelkimi szc. egółami

Pełnienia godne dla młodzieży i starszych.

Związek ekonomiczny Kółek rolniczych w Lwowie

Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką.

obecnie: Kraków, ul. Wiślna 8 (dom własny)

dostarcza hurtownie:

I. Nasiona, nawozy sztuczne maszyny rolnicze II. Węgiel, koks, wapno, cement materiały budowlane:	III. Artykuły spożywcze i domowego użytku, wszelkie towary galanteryjne; IV. Należę i smazy.

Hurtowna sprzedaż drożdży ekocimskich

Wszelkie artykuły

dla sklepów wiejskich jak: bibułki, cukierki, cykorja, szernidło, esencje octowa, farbki do wapna, farby anilinowe i pokostowe, herbatę, kawę, lakiery różnokolorowe, mydło, mydełka, pastę do obuwia, pieprz, pokost, smarowidło do wozów i t. p. poleca:

Adam Zapiórkowski

NOWY TARG

Rynek Nr. 13.

JULJUSZ WEINSTEIN

hurtowny handel win Nowy Targ, rynek 1. 25

poleca wina Węgierskie i Tokajskie

— po cenach przystępnych. —

SPRZEDAJE i KUPUJE

przechodzone ubrania cywilne, uniformy pp. urzędników i oficerów, oraz skład maszyn do szycia ma
Józef Papler w Nowym Targu ul. Sobieskiego.

SPÓŁKA HANDLOWA W ZAKOPANEM

TELEFON Nr. 3.

Stow. zarejestr. z ogr. poręką.

TELEFON Nr. 3.

SKLEP CENTRALNY W DOMU „BAZAR POLSKI”, UL. KRUPÓWKI

TRZY FILIE: ULICA KOSCIELISKA, CHRAMCÓWKI I KRUPÓWKI

ELEKTRYCZNA PALARNIA NAWY.

FABRYKA WODY SOBOWEJ

POLECA:

towary kolonialne, cukry i delikatesy — stare wina karmelowe, wódki i koniaki — konserwy wszelkie artykuły spożywcze na wycieczki — galanterya, meble, wydzia i perfumy. Największy skład przyborów i ubrań do turystyki, ceny według katalogów wiedeńskich. Kozze i przybory do podróży. — Wielki wybór szkła, porcelany i naczyń kuchennych.

HURTOWNE SKŁADY WIN.

GŁÓWNA REPREZENTACJA BROWARU W OKOCIMIE I TENCZYŃKU

5 —